

โครงการบริการวิชาการรับใช้สังคมการสร้างเครือข่ายผู้จัดเก็บดวงตาเพื่อการปลูกถ่าย อวัยวะ การจัดตั้งธนาคารดวงตาวัยละลักษณะ

ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นำโดย อาจารย์ประจำสำนักวิชาแพทยศาสตร์ และจักษุแพทย์ ศูนย์การแพทย์ ม.วลัยลักษณ์ ร่วมกับศูนย์เนื้อเยื่อชีวภาพวลัยลักษณ์ และศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ได้จัดทำโครงการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดเก็บดวงตาเพื่อการปลูกถ่ายอวัยวะ แก่พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน เพื่อจัดตั้งธนาคารดวงตาวัยละลักษณะ (Walailak Eye Bank) เป็นแห่งแรกในภาคใต้ โดยมีนายแพทย์อารักษ์ วงศ์วรชาติ ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์นครศรีธรรมราช พร้อมด้วย อาจารย์ประจำสำนักวิชาแพทยศาสตร์ และจักษุแพทย์ ศูนย์การแพทย์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมในพิธีเปิด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรกฤษณ์ จูห้อง อาจารย์ประจำสำนักวิชาแพทยศาสตร์ และจักษุแพทย์ ศูนย์การแพทย์ ม.วลัยลักษณ์ ในฐานะหัวหน้าโครงการฯ กล่าวว่า “ปัจจุบัน ประเทศไทยมีผู้ป่วยโรคกระจกตาจำนวนมากที่จำเป็นต้องได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนกระจกตาเพื่อแก้ไขการมองเห็นให้ดีขึ้น เช่น ผู้ป่วยที่มีภาวะกระจกตาบวม กระจกตาเสื่อม กระจกตาขุ่นจากโรคทางพันธุกรรม ผลเป็นกระจกตา หรือโรคกระจกตาไปชั้นรุนแรง แต่ปัญหาคือปัจจุบันประเทศไทยยังประสบปัญหาการขาดแคลนกระจกตาสำหรับผ่าตัดอย่างวิกฤติ ระยะเวลาตั้งแต่เข้ารับการจ้องคิวไปจนถึงได้ทำการผ่าตัดยาวนาน เฉลี่ย 3-5 ปี ส่งผลให้ผู้ป่วยต้องรอคอยการผ่าตัดปลูกถ่ายกระจกตาบางส่วนถึงกลับสูญเสียดวงตาหรือบอดสนิทจากภาวะแทรกซ้อนไปก่อนที่จะได้รับการผ่าตัด ศูนย์เนื้อเยื่อชีวภาพวลัยลักษณ์ จึงได้จัดตั้ง “ธนาคารดวงตาวัยละลักษณะ” หรือ “Walailak Eye Bank” ขึ้น โดยการประสานงานกับศูนย์ดวงตา สภาากาชาตไทย ในการรับบริจาคดวงตา จัดหาและบริการดวงตา โดยการเจรจาเชิงรุกและจัดเก็บดวงตาจากผู้เสียชีวิตในโรงพยาบาล ที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นศูนย์กลางในการค้นหา จัดเก็บ และส่งมอบดวงตาจากผู้บริจาคที่เสียชีวิตให้แก่จักษุแพทย์ได้นำไปใช้ในการรักษาผู้ป่วยกระจกตาพิการ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนกระจกตา และพัฒนาเป็นระบบที่ยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการรักษาอย่างเท่าเทียม และยุติธรรม”

กระจกตาเป็นอวัยวะที่มีความพิเศษมาก คือการเปลี่ยนกระจกตาไม่จำเป็นต้องมีการตรวจความเข้ากันของเนื้อเยื่อเหมือนการเปลี่ยนอวัยวะอื่นเช่น ตับ ไต หัวใจ ปอด และยังมีอัตราความสำเร็จของการปลูกถ่ายอวัยวะสูงมาก โดยไม่จำเป็นต้องกินยากดภูมิเพื่อลดการต้านอวัยวะที่ได้รับ นอกจากนี้ดวงตาดังกล่าวสามารถทำผ่าตัดให้ผู้ป่วยมากกว่าหนึ่งคนได้ ขึ้นกับชั้นของกระจกตาที่ต้องการปลูกถ่าย ทั้งนี้ผู้ป่วยจะได้รับประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อได้รับการผ่าตัดวิธีที่เหมาะสมกับภาวะของโรคนั้น ๆ โครงการฯ ขอขอบคุณ ศูนย์ดวงตาสภาากาชาตไทย เป็นอย่างมาก ที่เป็นผู้สนับสนุน ให้ความรู้ และคำปรึกษา จนก่อให้เกิดความสำเร็จในครั้งนี้”

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์จักรกฤษณ์กล่าวอีกว่า ธนาคารดวงตาวัยละลักษณะเป็นการพัฒนาต่อยอดของโครงการบริการวิชาการศูนย์เนื้อเยื่อวลัยลักษณ์ โดย ผศ.นพ.ลั่นหล้า อุดมเวช หัวหน้าโครงการฯ และ ผศ.ดร.เอื้อมพร หมวดเมือง, อ.พญ.วารีย์ ศรียุทธไกร, และ นพ.สุวิทย์ คงบันดาลสุข เป็นแกนนำในการจัดตั้งศูนย์ฯ ซึ่งประสบความสำเร็จในการผลิตเยื่อหุ้มกระจกตาเพื่อการปลูกถ่าย การผ่าตัดทางจักษุวิทยา ได้รับการตอบรับอย่างดีโดยมีผู้รับบริการจากทุกภูมิภาคของประเทศ